

© Wild Wonders of Europe/Steffan Widstrand/WWF

45% усієї популяції бурих ведмедів у Європі (за винятком Росії) знаходиться на території Румунії та України.

Важливо знати, що ведмідь не нападає, щоб Вас «з'їсти». Він нападає, коли є поранилим чи наляканим, а ведмедиця (з ведмежатами) може напасти, щоб захистити своїх дитинчат. Отже, якщо ви зустрілися з ведмедем, то:

зберігайте спокій, відходьте, тримаючись обличчям до нього; ситуація є загрозливою для тварини також

киньте йому куртку, рюкзак, шуміть чи голосно говоріть, щоб відвернути його увагу чи злякати

якщо він кинув Вас на землю, поверніться, скорчившись, і захистіть долонями потилицю; потрібно оберегати шию, обличчя, живіт і груди

якщо ви проживаєте на території, де зустрічаються бурі ведмеді, зберігайте вашу їжу та їжу домашніх тварин добре закритою

якщо ви мандруєте у горах, то готуйте і зберігайте їжу на відстані понад 50 м від палатки, не спіть в одязі, який пахне їжею

Чекаємо Ваших запитань та зауважень за електронними адресами: victoria_gubko@i.ua або bohdan.prots@gmail.com. За цими адресами можна замовити більше примірників цієї брошури, а також інших публікацій WWF. Якщо Ви вже не користуєтесь цим матеріалом, просимо передати його зацікавленим особам.

ВИГОТОВЛЕНО НА
100%
З ВТОРИННОЇ
СИРОВИНИ

Програма прикордонного співробітництва ЄСП
Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна

Проект впроваджується Мармароською філією WWF-Румунія та українською громадською організацією «РахівЕкоТур» у рамках Програми прикордонного співробітництва ЄСП Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2007-2013 із бюджетом 937,834 євро, які надані цій Програмі у рамках Інструменту європейського сусідства і партнерства. Програма має намір активізувати екологічну, соціальну та економічну співпрацю між Закарпатською, Івано-Франківською та Чернівецькою областями України та прилеглими територіями Угорщини, Румунії та Словаччини.

Програма фінансована з фондів
Європейського Союзу

Європейський Союз – це 27 країн, які вирішили об'єднати свої уміння, ресурси і долі. Протягом останніх п'ятдесяти років вони спільно будували зону стабільності, демократії та сталого розвитку, зберігаючи культурну різноманітність, толерантність та індивідуальну свободу. ЄС бажає поділитися своїми досягненнями і цінностями з державами і народами, що знаходяться за його межами. Виконавчим органом ЄС є Європейська Комісія. Даний матеріал розроблений за підтримки ЄС, але не обов'язково відображає його офіційну позицію.

Наша мета:

зупинити деградацію природних екосистем планети та побудувати майбутнє, у якому людина та природа будуть жити у гармонії.

panda.org

ГО «РахівЕкоТур» (відділ WWF)
вул. Вербник 152/5, м. Рахів 90600
Закарпатська область, Україна
Тел. +380 672 595 996
bohdan.prots@gmail.com

© 1986 "Панда" є символом WWF - Всесвітнього фонду природи
© "WWF" є зареєстрованим товарним знаком Всесвітнього фонду природи.

© Sanchez & Lope/WWF-Canon

**ВІДКРИТІ КОРДОНИ ДЛЯ ВЕДМЕДІВ
У РУМУНСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ**

Для виживання бурим ведмедем потрібна мережа великих за площею природних лісових територій

www.openbordersforbears.org

Метою проекту є довготривала охорона бурих ведмедів у Румунських та Українських Карпатах шляхом підтримання мережі їхніх оселищ.

Збереження та відтворення популяцій ведмеда можливе лише в умовах його природного середовища; нав'язування йому зміненого середовища призведе до негативних наслідків для його популяцій. Завдання проекту:

виявлення критично важливих оселищ та потреб відновлення втрачених екологічних коридорів для міграцій ведмедів у Карпатах, а також у прикордонній зоні Мармароцини;

впровадження ефективних інструментів управління природними ресурсами на території площею 270,000 га з метою збереження критично важливих оселищ і коридорів пересування ведмедів;

розвиток управлінських заходів, спрямованих на допомогу збереженню ведмедів та їхніх оселищ, а також на підтримку сталому розвитку місцевих громад регіону.

підвищення обізнаності громадськості та розширення можливостей для збереження природних цінностей у прикордонній зоні Мармароцини.

ОСЕЛИЩЕ?

Територія або середовище проживання видів (тварин, рослин).

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОРИДОР?

Природна територія або територія, облаштована для міграції, розмноження і притулку природних видів тварин.

ЗБЕРЕЖЕННЯ?

Охорона природних ресурсів як задля їх цінностей, так і для економічного та соціального добробуту.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК?

Поліпшення життя людей у гармонії з навколишнім середовищем й підтриманням стану природних екосистем.

Чи Ви бачили бурого ведмеда чи чули, що він був десь поблизу?
Повідомте телефоном на номер:

 +380679475913

Для точності зібраних даних просимо використовувати вказаний номер тільки для інформації, що стосується території Закарпатської та Івано-Франківської областей.